

รูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

**Achievement Management Model of Secondary Schools
in the Northeastern Region**

สมบัติ โพธิ์หล้า¹,
เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร² และ สัญญา เคนาภูมิ³
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

**Sombut Phola¹,
Saowalak Kosonkittiumporn² and Sanya Kaenapoom³**
Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand^{1,2,3}
Corresponding Author, Email: sombut055@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สืบเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง 3) สร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง และ 4) ยืนยันรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ คือ ปัจจัยด้านบุคคล ด้านระบบกลไก และด้านสภาพแวดล้อม วิธีการดำเนินการวิจัย ใช้แบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยการนำเอาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มาประยุกต์และ

* วันที่รับบทความ: 10 เมษายน 2562; วันแก้ไขบทความ 27 มิถุนายน 2562; วันตอบรับบทความ: 28 มิถุนายน 2562

Received: April 10, 2019; Revised: June 27, 2019; Accepted: June 28, 2019

ผสมผสานเข้าด้วยกันมี 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เป็นการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี กำหนดกรอบแนวคิด และนำแบบสอบถามไปวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ระยะที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสร้างรูปแบบ และระยะที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการบริหาร กำหนดกรอบแนวคิด เป็น 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านบุคคล 2) ปัจจัยด้านระบบกลไก และ 3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ ปัจจัยด้านระบบกลไก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และปัจจัยด้านบุคคล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) ตามลำดับ รูปแบบประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มี 3 องค์ประกอบหลักดังนี้ 1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม 2) ปัจจัยด้านบุคคล และ 3) ปัจจัยด้านระบบกลไก การยืนยันรูปแบบประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยบุคคลผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา พบว่า ความเหมาะสมของรูปแบบประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านบุคคล ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านระบบกลไก ($\bar{X} = 4.75$) ส่วนองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 4.70$) จากผลการวิจัยดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงสุด รองลงมาปัจจัยด้านบุคคลและปัจจัยด้านระบบกลไกส่งผลต่อการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ควรส่งเสริม

สนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการและให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การใช้สื่อเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และวัฒนธรรมองค์กร ปัจจัยด้านบุคคลในเรื่องจัดการคนเก่ง การจัดการเรียนรู้ และการศึกษาภูมิหลังของนักเรียนเพื่อนำมาเป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาเป็นรายบุคคล

ดังนั้น รูปแบบประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสมและความต้องการจำเป็น

คำสำคัญ: รูปแบบ; การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์; มัธยมศึกษา

Abstract

This research The objective is to: 1) synthesize the theoretical framework for achievement management of secondary schools in the central northeastern region 2) study factors affecting achievement-oriented management of secondary schools Central Northeastern Region 3) Create a model of achievement-oriented management of secondary schools in the area And 4) confirm the model of achievement-oriented management of secondary schools in the central northeastern region that the researcher created By studying the factors that affect the effectiveness of the management-oriented model, the achievement is the human factor, the mechanism and the environment How to conduct research Mixed Method Research by applying quantitative and qualitative research To apply and blend together, there are 3 phases: Phase 1 is the concept of the theory Define conceptual framework And bring questionnaires to quantitative research To study the factors affecting the effectiveness of the achievement-oriented management, Phase 2 is qualitative research To create a pattern and Phase 3 is a qualitative research To confirm the management style of achievement with the expert group Educational experts

The research found that

From the conception of the administration theory Set the conceptual framework into 3 factors Namely 1) personal factors, 2) mechanical system factors, and 3) environmental factors Factors affecting achievement-oriented management of secondary schools in the central northeastern region Overall, the practice was at a high level (3.97) and when considered individually, the order factors were the mechanical system factors. There is a high level of

practice (4.06). Environmental factors There is a high level of practice (4.05) and personal factors. There was a high level of practice (3.80), respectively. Of achievement-oriented management of secondary schools in the central northeastern region, with 4 main components as follows: 1) environmental factors 2) personal factors and 3) Mechanism factors Confirmation of the effectiveness model of achievement-oriented management of secondary schools in the central northeast area By experts Educational experts Found that the appropriateness of the effectiveness model of achievement-oriented management of secondary schools in the central northeast area The overall level is at the highest level (4.81). When considering each element, it is found that it is at the highest level in all components. Is suitable at the highest level in all components It was found that the elements with the highest mean value were personal elements (4.90), followed by mechanical components (4.75). The lowest mean components were environmental elements (4.70) From the above results, it can be seen that environmental factors have the highest path coefficient. Followed by personal factors and mechanical system factors affecting the achievement-oriented management of secondary schools in the central northeastern region Therefore, the Office of Education and Schools Under the Office of Secondary Education Area Central Northeast Should encourage school administrators Or related persons have taken action and given importance to environmental factors such as the use of technology media Physical environment And corporate culture Personal factors in managing talent Learning management And studying student backgrounds to be used as a database for improvement Developed individually Therefore, the effectiveness model of achievement-oriented management of secondary schools in the central northeast region Developed this time Is appropriate at the highest level Through the Office of Educational Service Area And other educational institutions, therefore, can be applied in the development of quality achievement of educational institutions as appropriate and necessary requirements

Keywords: Form; Achievement Management; Secondary

บทนำ

กรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561) เน้นการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบมิใช่เพียงจุดใดจุดหนึ่งที่แยกจากกัน เน้นการพัฒนาคุณภาพคน และพัฒนาระบบการบริหารจัดการสู่ระดับสากล กระทรวงศึกษาธิการจึงมุ่งเน้นปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 4 ประเด็นหลัก คือ พัฒนาคอนไทยยุคใหม่ โดยปรับกระบวนการทัศน์ การเรียนรู้ เพื่อให้

นักเรียนสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาคุณภาพครู ยุคใหม่ พัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ การใหม่ โดยปรับระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพให้เกิดความคล่องตัวเพื่อเพิ่ม โอกาสทางการศึกษา และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา (Office of the Education Council, 2009 : 1 - 10) ดังนั้นการศึกษาหลายท่านได้มีความเห็นตรงกันว่า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้น ผู้บริหารที่เป็นผู้นำนับว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างยิ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพ ภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามเกณฑ์ประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 3 (พ.ศ. 2554 - 2558) ในตัวบ่งชี้ที่ 6 ว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็น การดำเนินงานของสถานศึกษาให้จัดการเรียนรู้ที่เน้นความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าการปฏิบัติหน้าที่ของครูส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน (Office of the Education Council, 2009 : 1-10) การจัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้มีการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ข้อมูลการประเมินในระดับต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแลช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่จำแนกตามสภาพปัญหาและความ ต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไป กลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 อยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียน และ 2) เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้โดยการวัดและประเมินผลทางการศึกษามีประโยชน์หลายประการโดยเฉพาะทางด้านการบริหาร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการทดสอบและการตัดเกรด ด้านการแนะแนวและการให้คำปรึกษา และหากพิจารณาถึงนโยบายระดับประเทศที่มีความเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ให้ความสำคัญ และระบุถึงการวัดและประเมินผู้เรียนแบ่งออกเป็นระดับต่างๆ ตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับชั้นเรียน และทำการประเมินในองค์ประกอบที่แตกต่างกัน และเป็นข้อกำหนดและข้อบังคับที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Ministry of Education, 2008 : 2)

ความมุ่งหมายของชาติการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) หมายถึง การทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จำนวน 67 มาตรฐานการเรียนรู้ครอบคลุม 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) (National Institute of Educational Testing Service (Public Organization) , 2013 : 32) ซึ่งข้อสอบ O-NET จะเน้นการคิดวิเคราะห์หาเหตุผลเป็นหลัก

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ตามสภาพทางด้านสังคมทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เพื่อหาสาเหตุ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษา และนำไปปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพอันจะนำมาสู่ประโยชน์แก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
3. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
4. เพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1

สังเคราะห์กรอบแนวคิดและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล, ปัจจัยด้านระบบกลไก และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จำนวน 148 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรม Mplus Demo Editor วิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis: PA)

ระยะที่ 2

สร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ บุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน นักวิชาการ ผู้ปกครอง/ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การนำผลการวิจัยระยะที่ 1 มาสร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา

การรวบรวมข้อมูล ใช้การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Groups) และการระดมสมอง (Brain Storming)

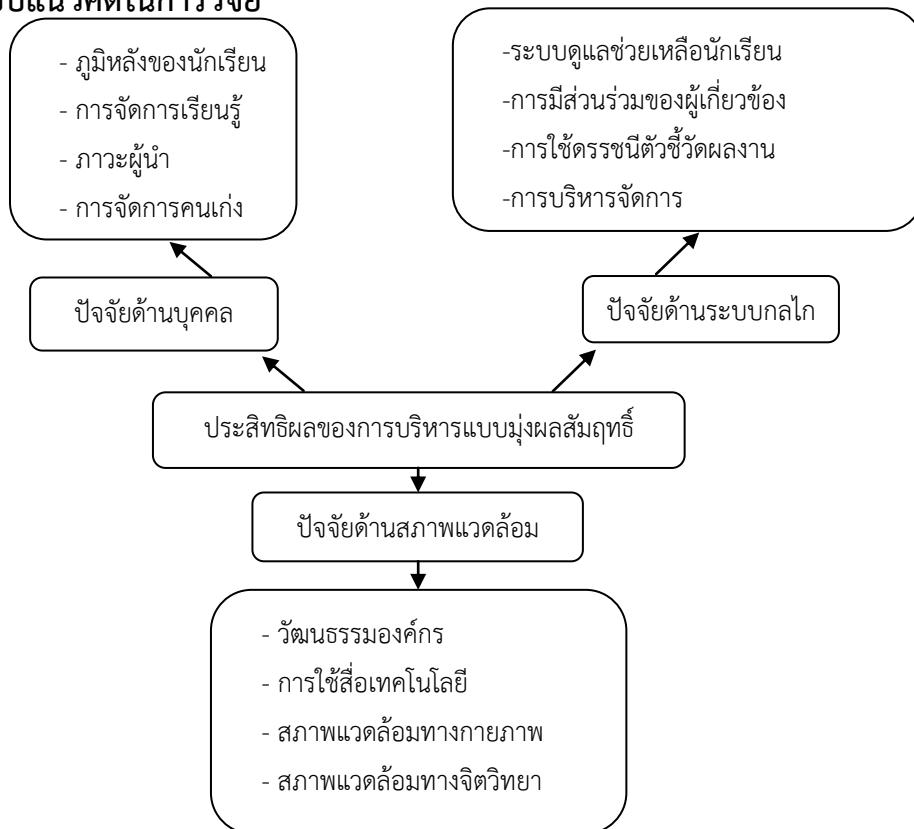
ระยะที่ 3

การยืนยันรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ บุคคลผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มเป้าหมาย คือ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากสำนักงานประเมินมาตรฐานและรับรองคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และครูระดับเชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน

การรวบรวมข้อมูล แบบประเมินและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำมาปรับปรุงให้รูปแบบสมบูรณ์ พร้อมนำไปใช้ได้จริง (Expert Modify)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง มี ปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านระบบกลไก และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยเรียงลำดับได้ดังนี้ คือ ปัจจัยด้านระบบกลไก มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านบุคคล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. รูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านระบบกลไก

4. การยืนยันรูปแบบประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยบุคคลผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา พบว่าความเหมาะสมของรูปแบบประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (=4.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงที่สุดเท่ากับ .817 รองลงมาปัจจัยด้านบุคคลมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางเท่ากับ .766 และปัจจัยด้านระบบกลไกมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางต่ำที่สุดเท่ากับ .634 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ต่อผลสัมฤทธิ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pornsak Jina, (2012 : 19-24) กล่าวไว้ว่า องค์การที่ได้ใช้ระบบการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์จะมีลักษณะทั่ว ๆ ไปดังนี้ 1) มีพันธกิจ วัตถุประสงค์ขององค์การที่ชัดเจน และมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม โดยเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์ ไม่นับกิจกรรมหรือการทำงานตามกฎระเบียบ 2) ผู้บริหารทุกระดับในองค์การต่างมีเป้าหมายของการทำงานที่ชัดเจน และเป้าหมายเหล่านั้นสั้นกระชับ ไม่คลุมเครือ และ

เป็นเป้าหมายที่มีฐานมาจากพันธกิจขององค์กรนั้น 3) เป้าหมายจะวัดได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีตัวบ่งชี้ที่สามารถวัดได้ เพื่อให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานได้ และสามารถเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะงานที่เทียบเคียงกันได้ 4) การตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานหรือโครงการต่าง ๆ จะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ซึ่งจะสอดคล้องกับการให้ค่าตอบแทน สวัสดิการและรางวัลแก่เจ้าหน้าที่ที่จะประเมินจากผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก 5) เจ้าหน้าที่ทุกคนรู้งานที่องค์กรคาดหวังคืออะไร ทุกคนในองค์กรจะคิดเสมอว่างานที่ตนทำอยู่นั้นเพื่อให้เกิดผลอย่างไร ผลที่เกิดขึ้นจะช่วยให้งานบรรลุเป้าหมายของโครงการและองค์การอย่างไร และทุกคนรู้สึกรับผิดชอบต่อผลงานที่ได้กำหนดไว้อย่างเหมาะสมกับกำลังความสามารถของแต่ละคน 6) มีการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ การบริหารเงิน บริหารคน สู่หน่วยงานระดับล่างเพื่อให้สามารถทำงานบรรลุผลได้อย่างเหมาะสม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับต้นและระดับกลางซึ่งเข้าใจปัญหาเป็นอย่างดีได้เป็นผู้แก้ปัญหาและสะสมประสบการณ์เพื่อก้าวสู่ผู้บริหารระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งนอกจากช่วยลดขั้นตอนในการทำงาน แก้ปัญหาการทำงานที่ล่าช้าแล้ว ยังเป็นการเพิ่มความยืดหยุ่นและประสิทธิภาพในการทำงานอีกด้วย 7) มีระบบสนับสนุนการทำงาน ในเรื่องระเบียบการทำงาน สถานที่ อุปกรณ์ในการทำงาน เช่น มีระเบียบที่สิ้นกระชับในเรื่องที่จำเป็นเท่านั้น มีสถานที่ทำงานที่สะอาด เป็นระเบียบ และมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนให้สามารถตัดสินใจบนฐานข้อมูลที่ต้องการและให้บริการได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา 8) มีวัฒนธรรมและอุดมการณ์ร่วมกันเพื่อการทำงานที่สร้างสรรค์ เป็นองค์การที่มุ่งเน้นจะทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นองค์การเอื้อการเรียนรู้ที่เปิดกว้างต่อความคิดและความรู้ใหม่ ๆ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

3. รูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านบุคคล และปัจจัยด้านระบบกลไก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sudawan Khruangpanich (2006 : 6) ศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่โรงเรียนดีที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ประกอบด้วยผู้นำและบุคลากรมีความเข้มแข็ง การบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ดังนี้ ผู้นำและบุคลากรมีความเข้มแข็ง การนำองค์กร ผู้บริหารโรงเรียนดีมีคุณภาพเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย และบริหารงาน

แบบมีส่วนร่วม การพัฒนาบุคลากร สถานศึกษา ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนได้เข้าร่วม การประชุมอบรม สัมมนาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อพัฒนาเสริมสร้างความรู้ด้านการเรียนการสอน การบริหารจัดการ หลักสูตร ตลอดจนการทำงานเป็นทีม พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการบริหารองค์การมีผลต่อความสำเร็จ ด้าน การบริหารจัดการ พบว่า ผู้บริหารมีการบริหารงานแบบกระจายอำนาจ เน้นให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมคิด ร่วมทำ สร้างให้ครูเกิดศรัทธา โดยทำตัวเป็นแบบอย่างแก่ครูให้ขวัญและกำลังใจ สำหรับยุทธศาสตร์การวางแผนดำเนินงานมีการกำหนดทิศทางการทำงานโดยทุกงานต้องชัดเจน ทิศทางการทำงานต้องมุ่งไปที่ “เด็ก” มีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานของกลุ่มโดยวางแผนเป็นเดือน สัปดาห์ และวัน มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างถูกต้อง ครอบคลุมกิจกรรมของโรงเรียนและตรงกับความต้องการใช้งาน และมีการใช้อาคารสถานที่อย่างเป็นระบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ผู้ปกครองและชุมชนมีความสัมพันธ์และให้ความร่วมมือกับโรงเรียน คือ ร่วมเป็นคณะกรรมการของโรงเรียนและภาคีเครือข่ายโรงเรียน เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามาร่วมจัดการศึกษา พัฒนาการศึกษาค้นคว้าข้อมูลพัฒนาโรงเรียน และให้คำปรึกษาที่ดีกับชุมชน โดยการส่งคณะครูและนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนเป็นผู้จัด นอกจากนี้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้ามาช่วยสอดส่องพฤติกรรมนักเรียน เป็นวิทยากร/ภูมิปัญญา เป็นแหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สนับสนุนงบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน เช่นเดียวกับ Weerayut Chatakan, (2008 : 3) สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ดังนี้ คือ 1) ผู้บริหารทุกระดับ ต้องมีภาวะผู้นำ 2) มีการจัดทำระบบข้อมูลผลการปฏิบัติงาน ระบบข้อมูลต้องสามารถแสดงระดับการเปลี่ยนแปลงของผลลัพธ์ สู่เป้าหมายขององค์การได้ โดยการเลือกตัวชี้วัดที่จำเป็นต่อการให้บริการและการตัดสินใจให้ครอบคลุมความต้องการของผู้มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง และมีการวางระบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ ครบวงจร 3) ให้ความสำคัญและมีการพัฒนาบุคลากรและองค์การที่เด่นชัด 4) มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เอื้อต่อลักษณะขององค์การแห่งการเรียนรู้ 5) มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ภายในองค์การ (corporate learning culture) การมีวัฒนธรรมองค์การที่เด่นชัด มีการทำงานและการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์ 6) มีการทำงานร่วมกันเป็นทีมและเครือข่าย (teamwork and networking) การทำงานในลักษณะนี้จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้กลายเป็นพลังร่วมในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ โดย

สมาชิกในองค์กรจะต้องตระหนักถึงความร่วมมือกัน การแบ่งปันความรู้ การทำงานและ
แก้ปัญหาาร่วมกัน ซึ่งสามารถนำประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาสร้างคุณค่า
ให้กับสินค้าและบริการได้

4. การยืนยันรูปแบบประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง โดยบุคคลผู้เชี่ยวชาญ
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา พบว่าความเหมาะสมของ ทั้งอาจเป็นเพราะว่า การสร้างรูปแบบ
รูปแบบประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาใน
เขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางผ่านกระบวนการหลายขั้นตอนเริ่มตั้งแต่
การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ การ
สร้างรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และการยืนยันรูปแบบการบริหารแบบ
มุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนกลาง ใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ และ
มีการปรับปรุงเป็นระยะจึงทำให้รูปแบบมีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหาร
สถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการและให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
ปัจจัยด้านบุคคลและด้านระบบกลไกให้มากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการและให้
ความสำคัญกับการใช้สื่อเทคโนโลยี สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และวัฒนธรรมองค์กร ควร
ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการและให้ความสำคัญ
กับการจัดการคนเก่ง รองลงมา คือ การจัดการเรียนรู้ และน้อยที่สุด คือ ภูมิหลังของนักเรียน
ตามลำดับ

1.2 รูปแบบประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ มีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่นจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาได้ตามความเหมาะสมและความต้องการจำเป็น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบประสิทธิผลของการบริหารในรูปแบบในด้านอื่น ๆ หรือให้ครอบคลุมคุณภาพผู้เรียนทุกด้านตามกรอบการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

2.2 ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางเพื่อช่วยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาตลอดจนบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนหรือจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมและดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางสูงที่สุด รองลงมาปัจจัยด้านบุคคลและปัจจัยด้านระบบกลไกส่งผลต่อการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง

ดังนั้น สถานศึกษาทั่วประเทศ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบที่ได้ไปประยุกต์ใช้ เน้นการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ความยุติธรรม การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ ใ้ภาวะผู้นำขับเคลื่อน วางแผนการบริหารทรัพยากร สื่อเทคโนโลยี ที่มีอยู่ให้คุ้มค่าสูงสุด เหมาะสมกับบริบทของตนเอง สร้างวัฒนธรรมองค์กร การทำงานอย่างมีความสุข ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างจริงจัง คำนึงถึงศักยภาพผู้เรียน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ในการปรับปรุง พัฒนาเป็นรายบุคคลต่อไป

References

- Ministry of Education. (2008). Measurement and Evaluation of Learners' learning According to the Objectives of the Basic Education Core Curriculum BE 2551. *Online*. Retrieved October 22, 2018. from: <http://www.moe.go.th/moe/th/home>
- National Institute of Educational Testing Service (Public Organization) (2013). Ordinary National Educational Test. *Online*. Retrieved January 21, 2018. from: <https://www.niets.or.th>
- Office of the Education Council. (2009). Education Reform in the Second Decade (2009-2018). *Online*. Retrieved October 2, 2018. from: <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=14467&Key=hotnews>
- Pornsak Jina. (2012). "Result-Based Management : (RBM)" Article in Educational Administration Wongchavalitkul University. *Online*. Retrieved October 2, 2018. from: <http://www.surat3.go.th/home/0003.php?name=news3&file=readnews3&id=9#>
- Sudawan Khrueangpanich. (2006). *Report on Monitoring and Evaluation of Curriculum use Secondary Education Institutions*. Bangkok: Kurusapa Printing House.
- Weerayut Chatakan. (2008). *Management Techniques for Professional Education Executives*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.